

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Nadi Pínové a soudců JUDr. Jany Tondrové a JUDr. Jiřího Körblera ve věci

žalobkyně: **Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s.**, IČO 01801376
sídlem Nárožní 2600/9a, Stodůlky, 158 00 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Zástěrou
sídlem Radhošťská 1942/2, Žižkov, 130 00 Praha 3

proti
žalované: **L. M.**, narozená dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx xxx xxx
zastoupená advokátem JUDr. Janem Březinou, MLaw
sídlem V Jámě 699/1, Nové Město, 110 00 Praha 1

o zaplacení 30 000 Kč,
o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 18. června 2024, č. j. 31 C 364/2023-200,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé (výrok I.) mění jen tak, že se zamítá žaloba ohledně částky 10 000 Kč, jinak se v tomto výroku co do částky 20 000 Kč potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. T.

- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů částku 15 382,30 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobkyně Mgr. Martina Zástěry.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným rozsudkem rozhodl tak, že uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 30 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I) a dále povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 20 076 Kč k rukám jejího právního zástupce, rovněž do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II).
2. Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně z titulu účastníky uzavřené smlouvy o vysokoškolském studiu ze dne 13. 3. 2021 domáhala zaplacení částky 30 000 Kč, představující doplatek ve výši 20 000 Kč za rozdíl mezi cenovou úrovní Standard a Premium za nesplnění podmínek cenové úrovně Standard ve druhém ročníku studia, a administrativní poplatek ve výši 10 000 Kč za nesplnění podmínek cenové úrovně Standard ve stejném období.
3. Žalovaná nárok žalobkyně neuznala a navrhla žalobu zamítnout. Namítala, že požadovaná částka má povahu smluvní pokuty za nesplnění podmínek, což je v rozporu s dobrými mravy. Tvrdila, že závazek zanikl pro následnou nemožnost plnění, jelikož k neplnění podmínek došlo až v důsledku ukončení studia. Dále namítala neplatnost ujednání pro rozpor se zákonem a Listinou základních práv a svobod, označila je za nepřiměřené a zakládající nerovnováhu práv a povinností stran v neprospěch spotřebitele.
4. Soud prvního stupně po skutkové stránce uzavřel, že žalovaná byla dne 13. 3. 2021 přijata ke studiu na Vysoké škole ekonomie a managementu, a.s., původně v cenové úrovni Klasik, kterou dne 2. listopadu 2021 změnila na cenovou úroveň Standard. Zavázala se uhradit poplatky za celou standardní dobu studia i v případě nepokračování ve studiu. Žalovaná studovala v magisterském dvouletém programu za studijní poplatek ve výši 40 000 Kč ročně. Předmětná cenová úroveň Standard byla přitom podmíněna (i) dosaženým studijním průměrem 2,0 ze 100 % zkoušek (EZK), nebo (ii) absolvováním 50 % docházky, nebo (iii) dosažením 50 % kreditů/rok, a dále (iv) studijními a studentskými/mimoškolními aktivitami. V případě nesplnění těchto podmínek se žalovaná smluvně zavázala k úhradě cenového rozdílu cenové úrovně (školného) Standard a cenové úrovně (školného) Premium ve výši 20 000 Kč (pro magisterský studijní program byla stanovena výše poplatků 60 000 Kč/rok), jakož i k úhradě administrativního poplatku dle Administrativního ceníku VŠEM ve výši 10 000 Kč, a to za každý ročník, ve kterém nebyly splněny podmínky uvedené cenové úrovně Standard. Dne 9. 2. 2023 žalovaná studium ukončila. Žalobkyně ji následně vyzvala k úhradě částky 30 000 Kč, kterou žalovaná neuhradila.
5. Po právní stránce soud posoudil smluvní vztah mezi účastníky jako vztah nespoteřbitelský, v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu (např. nález sp. zn. Pl. ÚS 34/17) a Nejvyššího soudu (např. usnesení sp. zn. 33 Cdo 4532/2014). Konstatoval, že poplatky spojené se studiem na soukromých vysokých školách nejsou smluvní pokutou, ale podílem na nákladech studia (§ 59 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách). Povinnost hradit poplatky vyplývá ze Statutu VŠEM a smluvních ujednání, která žalovaná dobrovolně podepsala (§ 1746 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Námitku neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy soud odmítl, stejně jako námitku zániku závazku pro nemožnost plnění, neboť nemožnost plnění musí být objektivní a nezávislá na vůli dlužníka (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3334/2010). Soud uzavřel, že žalobkyní požadované poplatky nejsou nezákonné ani nepřiměřené, a proto žalobě vyhověl. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

6. K odvolání žalované rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 10. 2024 č. j. 288/2024-275 tak, že rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Tento rozsudek však byl nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. III. ÚS 232/25 zrušen.
7. Odvolací soud tak posuzuje opětovně odvolání žalované, přičemž ve svém nynějším rozhodnutí zároveň reaguje na vývoj judikatury k dané problematice, zejména s ohledem na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2093/24, kterým vyslovil závazný právní názor o povaze smlouvy uzavřené mezi studentem a soukromou vysokou školou jako smlouvy spotřebitelské.
8. Žalovaná ve svém odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně vytýkala jak nesprávné skutkové, tak i právní závěry. Primárně poukázala na skutečnost, že i když od samého počátku řízení činila sporným tvrzení žalobkyně o údajném nesplnění studijních podmínek zvolené cenové úrovně školného, soud prvního stupně žalobě vyhověl, aniž by žalobkyně za účelem prokázání uvedené skutečnosti označila jakýkoliv důkaz. Žalobkyni přitom nic nebránilo, aby své tvrzení prokázala, neboť disponuje vlastním interním systémem shromažďujícím údaje o jednotlivých studentech a plnění jejich studijních povinností. Po žalované prokázání takových skutečností nelze spravedlivě požadovat. Ostatně v dané souvislosti je třeba zdůraznit, že své studium u žalobkyně ukončila pouhý měsíc před uplynutím standardní dvouleté doby studia, přičemž v průběhu studia si své studijní podmínky vždy řádně a svědomitě plnila. Již jen proto se jeví jako nepravděpodobné, že by studijní podmínky příslušné cenové úrovně školného nespĺnila. Kromě toho bylo možné žalobu zamítnout též s ohledem na existenci dalších pro posouzení věci podstatných právní skutečností. Soud prvního stupně žalobou uplatněný nárok považoval za povinnost k úhradě poplatků za studium, ačkoliv ve skutečnosti se jedná o poplatky jednoznačně sankční povahy, dokonce duplicitní, kdy student je za nesplnění studijních podmínek sankcionován dokonce dvakrát, jednak navýšením poplatků za studium a dále samotným administrativním poplatkem. Žalovaná přitom celé školné již dříve zaplatila, a to i za období, v němž již nestudovala. Taktéž stojí za povšimnutí, že žalobkyně nárok na zaplacení předmětných poplatků dovozuje z čl. III. odst. 7 písm. b) a c) smluvního prohlášení, resp. z čl. III. odst. 1 dodatku, z nichž však podle jejího názoru nevyplývá, že by byla povinna tyto sankční poplatky platit i v případě předčasného ukončení studia. Z čl. III. odst. 7 smluvního prohlášení vyplývá, že zatímco v ujednáních uvedených pod písm. a) a d) byla ujednána povinnost platit tam vymezené poplatky i v případě nepokračování ve studiu, v ujednáních uvedených pod písm. b) a c) toto ujednáno nebylo. Toto nelze vyložit jinak, než že povinnost platit i v případě nepokračování ve studiu byla ujednána toliko u poplatků vymezených v písm. a) a d), zatímco u poplatků vymezených v b) a c) nikoliv. Kromě toho smluvní pokutu lze podle § 2048 o. z. sjednat pouze pro případ porušení povinnosti, nikoli pro výkon práva. Žalovaná tím, že ukončila studium, pouze využila svého práva, a tedy žalobkyně již jen z tohoto důvodu po ní žádné další platby nemůže požadovat. Ustanovení § 59 zákona o vysokých školách totiž deleguje na soukromou vysokou školu toliko úpravu povinnosti poplatkové, nikoli sankční. Jinak řečeno zákon žalobkyni umožňuje vybírat pouze poplatky za zajištění podmínek studia tak, aby studujícímu bylo poskytnuto odpovídající vzdělání. V žádném případě však není oprávněna studenta trestat za to, že se rozhodne ve studiu nepokračovat. Takový poplatek je namíste shledat nejen v rozporu se zákonem, ale i v rozporu s dobrými mravy, neboť zanechání studia je právem studenta, které může uplatnit kdykoliv během studia.
9. Soud prvního stupně při posuzování toho, zda závazek mezi účastnicemi řízení je či není spotřebitelského charakteru, dospěl k závěru, že smlouva o studiu nemá povahu smlouvy spotřebitelské. S takto kategorickým závěrem nelze souhlasit. Žalovaná je s ohledem na způsob získávání příjmu především z poplatků vybíraných od studentů přesvědčena o tom, že ve skutečnosti je tomu právě naopak. Vzdělávání poskytované vzdělávacími institucemi

financovanými z podstatné části ze soukromých prostředků totiž ve smyslu unijního práva představuje službu za úplatu a svobodné vzdělávací zařízení, které poskytuje takové vzdělávání za prodávajícího nebo poskytovatele ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 93/13/EHS, tedy ve své podstatě za podnikatele. Za podnikatele je totiž považován ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Tyto podmínky žalobkyně bezesporu splňuje. Nadto platí právní fikce zakotvená v § 421 odst. 1 o. z., podle které se za podnikatele považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Jinými slovy, i v případě, že by žalobkyně nespĺňovala zákonná kritéria podnikatele stanovená § 420 odst. 1 o. z., pak i tak by platila právní fikce, že je podnikatelkou, neboť je zapsána v obchodním rejstříku, navíc je její právní formou akciová společnost, tedy obchodní korporace ryze kapitálového charakteru. Zároveň nemůže být sporu o tom, že žalovaná jako studentka s žalobkyní nejednala v rámci své podnikatelské činnosti či samostatného výkonu svého povolání, když sama ani žádnou podnikatelskou činnost či povolání samostatně nevykonává. Pokud by soud prvního stupně správně přihlédl ke zjevně spotřebitelskému charakteru účastníky uzavřeného smluvního vztahu, musel by přisvědčit jejímu tvrzení o významné nerovnováze smluvních práv nebo povinností stran v její neprospěch coby spotřebitele, je-li nucena k úhradě služeb za období po zániku závazku, tedy je nucena platit doslova „za nic“, přičemž podle § 1815 o. z. pro takový případ platí, že k takovému ujednání se ex lege nepřihlíží.

10. Žalovaná taktéž nadále poukazuje na skutečnost, že žádný vnitřní předpis žalované konkrétní výši školného neupravuje a že nařízení rektora, kterým tak žalobkyně činí, není vnitřním předpisem ve smyslu § 59 zákona o vysokých školách. Tuto námitku soud prvního stupně odmítl s odůvodněním, že „postačuje, když je vnitřním předpisem vymezena povinnost k jejich platbě.“ Takový výklad však nemá oporu v zákoně. I kdyby tomu tak nebylo, sankční poplatek rozhodně nelze podřadit pod poplatky spojené se studiem ve smyslu § 59 zákona o vysokých školách. Žalovaná rovněž připomněla, že žalobu by bylo lze zamítnout také z toho důvodu, že měla-li by studijní podmínky nespĺnit již jen proto, že zanechala studia, má za to, že v takovém případě by její povinnost plnit studijní povinnosti zanikla pro následnou nemožnost plnění podle § 2006 o. z. Po ukončení studia totiž bez dalšího, tedy ani teoreticky, nebyla schopna plnit studijní povinnosti. Závazek žalované tedy ve vztahu k uvedenému plnění zanikl. V návaznosti na shora uvedené proto žalovaná navrhl, aby odvolací soud cestou změny napadeného rozsudku žalobu jako nedůvodnou zamítl. Pro případ, že by i tak odvolací soud shledal rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé správným, navrhl, aby odvolací soud alespoň podstatným způsobem zredukoval žalobkyni přisouzenou výši náhrady nákladů řízení s ohledem na skutečnost, že žaloba byla podána na ustáleném vzoru, který žalobkyně opakovaně používá vůči svým bývalým studentům ve skutkově i právně obdobných případech. Pakliže předmětem sporu byla částka nepřesahující 50 000 Kč, soud prvního stupně byl povinen při stanovení výše oprávněné náhrady nákladů řízení vycházet z § 14b vyhlášky č. 177/1996 Sb. a žalobkyni přiznat za první tři úkony právní služby odměnu advokáta jen ve výši 300 Kč a paušální náhradu za každý z uvedených úkonů jen ve výši 100 Kč. Kromě toho z titulu náhrady nákladů řízení neměl žalobkyni nic nepřiznat za repliku ze dne 5. 12. 2023, neboť v ní již jen zopakovala to, co již dříve uvedla, a tedy takový úkon nemůže být shledán nákladem účelně vynaloženým.
11. Žalobkyně po zrušujícím rozhodnutí Ústavního soudu na odvolání žalované reagovala podrobným vyjádřením, ve kterém se vyjádřila i k případnému charakteru smlouvy o studiu jako smlouvy spotřebitelské. Konstatovala, že odvolací námitky žalované směřují zejména k tvrzení, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno ohledně nespĺnění podmínek cenové úrovně studia; po žalované nelze požadovat prokazování plnění studijních povinností; ukončením studia údajně zanikly všechny peněžité povinnosti; žalobní nárok je v rozporu s § 59 zákona o vysokých školách

a soudní praxí; nárok zanikl pro následnou nemožnost plnění; výpočet nákladů měl vycházet z úpravy formulářové žaloby. Žalobkyně považuje všechny tyto námitky za nedůvodné. Zdůrazňuje, že žalovaná se dobrovolně přihlásila ke studiu, uzavřela smlouvu o studiu (včetně dodatku měnícího cenovou úroveň na „Standard“) a zavázala se k úhradě poplatků za celou standardní dobu studia, včetně doplatku při nesplnění podmínek zvýhodněné cenové úrovně. Ukončení studia z vlastní vůle žalované nezakládá zánik závazku ani nemožnost plnění.

12. Ke spotřebitelské povaze smlouvy o studiu a absenci zneužívajících ujednání ve svém vyjádření žalobkyně uvádí, že Ústavní soud ve svých nálezech (sp. zn. IV. ÚS 2093/24, sp. zn. III. ÚS 232/25) označil smlouvu o studiu za smlouvu spotřebitelskou, čímž se však odchýlil od dosavadní praxe Nejvyššího soudu. I kdyby byl přijat závěr o spotřebitelském charakteru smlouvy, samo o sobě to neznamená nedůvodnost žalobního nároku. I spotřebitelské smlouvy zavazují smluvní strany. Podle § 1813 občanského zákoníku (ve znění účinném do 5. 1. 2023) se zákaz nepřiměřených ujednání nevztahuje na ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou poskytnuty jasně a srozumitelně. Tyto podmínky byly v dané věci splněny, neboť žalovaná byla srozumitelně a s předstihem informována o výši školného, podmínkách cenové úrovně a měla možnost vše zvážit. Smlouva pak neobsahuje žádné ujednání spadající pod demonstrativní výčet zneužívajících ujednání dle § 1814 o z.
13. Pokud žalovaná v odvolání tvrdí, že nároky žalobkyně mají údajně sankční charakter, jedná se o nepodložené tvrzení, neboť povinnost hradit poplatky vznikla již uzavřením smlouvy, nikoli jako sankce. Cenová úroveň „Standard“ byla zvolena žalovanou dobrovolně a je součástí stipendijního programu. Podmínky jejího plnění byly transparentně stanoveny ve smlouvě, dodatku, vnitřních předpisech a na webu školy. V případě nesplnění podmínek (např. studijní průměr, docházka) se žalovaná zavázala doplatit rozdíl mezi cenovou úrovní „Standard“ a „Premium“ a uhradit administrativní poplatek. Tento mechanismus je legitimní a odpovídá zásadě smluvní svobody. V další části vyjádření se žalobkyně zaměřila na plnění podmínek sjednané cenové úrovně, když žalovaná v odvolání popírá, že by podmínky nesplnila. Žalobkyně k tomu uvádí, že nesplnění podmínek je zřejmé již z předčasného ukončení studia – žalovaná nemohla splnit požadovaný studijní průměr ani další podmínky. Podle ustálené judikatury se negativní skutečnosti neprokazují; i kdyby se důkazní břemeno přeneslo na žalobkyni, soud prvního stupně vyšel ze skutkového stavu, který nesplnění podmínek jednoznačně prokazuje. Odvolací námitka o neunesení důkazního břemene je tedy lichá.
14. Žalobkyně ve vyjádření dále vyvrací námitku žalované, že ujednání o povinnosti doplatku při nesplnění podmínek cenové úrovně není sjednána ve smlouvě, a to citací dodatku ke smlouvě ze dne 2. 11. 2011 „V případě nesplnění stanovených podmínek se zavazují na výzvu VŠEM k doplacení rozdílu mezi cenovou úrovní Standard a Premium za každý akademický rok nebo příslušné platební období/ročník a rovněž k úhradě administrativního poplatku...“, jakož i Smlouvou o studiu ze dne 13. 3. 2021: „Beru na vědomí, že mnou zvolená cenová úroveň je podmíněna průběžným plněním studijních a mimo studijních povinností... nedodržení stanovených podmínek je zpoplatněno doplatkem a administrativním poplatkem.“ Ujednání je tedy výslovné, jasné a srozumitelné. Žalovaná byla s podmínkami seznámena již při přijetí ke studiu. Žalobkyně se rovněž vyjadřuje k námitce žalované, že závazek zanikl pro následnou nemožnost plnění. K tomu žalobkyně uvádí, že nemožnost plnění musí být objektivní a nezávislá na vůli dlužníka a odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3334/2010 ze dne 25. 1. 2022. Žalovaná studium ukončila z vlastní vůle, nikoli z důvodu objektivní překážky, když žalobkyně byla schopna plnit své závazky (poskytovat vzdělání), žalovaná se však rozhodla studia zanechat.

15. Závěrem se žalobkyně vyjádřila k nálezům Ústavního soudu, zejména IV. ÚS 2093/24 ze dne 5. 2. 2025, který se vyjádřil ke spotřebitelskému charakteru smlouvy o studiu, kdy žalobkyně poukázala na odlišnost od projednávané věci. Nález se týkal jiné školy (AMBIS) a odlišného skutkového stavu (studentce nebylo umožněno studium zahájit). Ústavní soud nerozporuje oprávněnost nároku na školné; pouze konstatuje spotřebitelský charakter smlouvy, který však dle žalobkyně nebrání platnosti závazku ani nároku na školné. V nálezu sp. zn. II. ÚS 2694/24 Ústavní soud konstatoval, že není nutné, aby výše školného byla uvedena přímo v ministerstvem registrovaném vnitřním předpisu, Smlouva může platně odkazovat na jiné dokumenty (např. administrativní ceník), i když nejsou registrovány a nečiní tak smlouvu neplatnou.
16. Napadený rozsudek soudu prvního stupně je podle žalobkyně věcně správný a měl by být potvrzen.
17. Žalovaná následně reagovala na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 232/25, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí odvolacího soudu a kterým zavázal odvolací soud k tomu, aby při novém rozhodování reflektoval spotřebitelskou povahu smlouvy o studiu. Žalovaná na tomto závěru staví svou argumentaci a tvrdí, že uplatněný nárok žalobkyně je neoprávněný. Ústavní soud výslovně uvedl, že smlouvy mezi studentem a soukromou vysokou školou jsou spotřebitelské (bod 32 nálezů). Podle § 1813 o. z. jsou zakázána ujednání, která zakládají významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele. Ustanovení § 1814 pak obsahuje demonstrativní výčet zneužívajících ujednání, včetně písm. l): ujednání ukládající spotřebiteli nepřiměřenou sankci. Žalovaná setrvává na svém stanovisku, že požadovaný doplatek je poplatkem sankčním, protože ze strany žalované bylo školné plně uhrazeno a doplatek byl označen jako „poplatek za nesplnění podmínek cenové úrovně“, a jeho výše činí 75 % až 100 % původního školného, což je nepřiměřené. Žalovaná se rovněž ohradila proti tvrzení žalobkyně, že stipendium, jak je označeno ve smlouvě, má charakter negativního stipendia, když stipendium je podle zákona o vysokých školách chápáno jako peněžitá pomoc studentovi, nikoli sankce. Konstrukce, kdy škola požaduje platbu za nesplnění podmínek, je podle žalované v rozporu se smyslem institutu stipendia. Žalovaná dále tvrdí, že ujednání nutící spotřebitele platit po ukončení studia je zneužívající, protože jde o plnění „za nic“. Podle § 1814 písm. o) o. z. je zakázáno ujednání, které zavazuje spotřebitele plnit, i když podnikatel neposkytuje protiplnění. Žalovaná uvádí, že výše sankčních poplatků není jasně uvedena ve smlouvě, ale pouze ve vnitřních předpisech, které nejsou registrovány u MŠMT, jsou nepřehledné, rozporné a obtížně srozumitelné (stanovisko MŠMT z 12. 10. 2021) a proto nelze tvrdit, že žalovaná byla informována jasným a srozumitelným způsobem. V neposlední řadě žalovaná poukazuje na čl. III odst. 7 smlouvy: povinnost platit i při předčasném ukončení studia byla sjednána jen u některých poplatků (písm. a/ a d/), nikoli u poplatků uvedených v písm. b/ a c/. Tento výklad potvrdil Městský soud v Praze v rozsudku sp. zn. 58 Co 188/2023. Žalovaná tak shrnuje, že spotřebitelský charakter smlouvy znamená aplikaci ochranných ustanovení (§ 1813–1815 o. z.). Doplatek za nesplnění podmínek cenové úrovně je podle žalované nepřiměřenou sankcí, zakázanou spotřebitelským právem. Ujednání o platbě po ukončení studia je zneužívající, protože chybí protiplnění, informace o výši poplatků nebyly poskytnuty jasně a srozumitelně. Smlouva neobsahuje výslovné ujednání o povinnosti platit tyto poplatky po ukončení studia. Žalovaná je tudíž přesvědčená, že žalobou uplatněný nárok je neoprávněný.
18. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání opětovně přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, a to včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a shledal podané odvolání částečně důvodným.
19. Odvolací soud musí konstatovat, že právní závěry soudu prvního stupně již ve světle stávajících judikатурních závěrů Ústavního soudu, reprezentovaných především již shora uvedenými nálezy Ústavního soudu, byť přijatými až po vyhlášení napadeného rozsudku, bez dalšího nemohou

obstát. Platí přitom, že i taková judikaturní změna musí být v probíhajícím řízení náležitě zohledněna (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2023, sp. zn. 23 Cdo 2921/2022).

20. Předně jde o nález Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2025, sp. zn. IV. ÚS 2093/24, kterým Ústavní soud postavil najisto, že smlouva o vzdělávání na soukromé vysoké škole má pro účely ochrany spotřebitele povahu spotřebitelské smlouvy dle § 1810 o. z., a tudíž žalobní nárok v podobě neuhrazeného školného vyplývá ze soukromoprávního vztahu ze spotřebitelské smlouvy.
21. Dále se jedná o nález Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2025, sp. zn. II. ÚS 2694/24, kterým Ústavní soud zrušil rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2024, č. j. 33 Cdo 2443/2023-328. V něm Nejvyšší soud dospěl k závěru, že pokud nařízení rektora upravující závazek k úhradě poplatků za studium nebylo registrováno ministerstvem, nenabývalo platnosti, a tudíž z něho nevyplývají práva a povinnosti k úhradě poplatků za studium, ani poplatků, k nimž se student zavázal při předčasném ukončení studia. Ústavní soud považoval rozhodnutí Nejvyššího soudu za nedostatečně odůvodněné, v čemž shledal rozpor s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Odpověď na otázku, zda absence registrace nařízení rektora upravující povinnost studenta k úhradě poplatku za studium ministerstvem odnímá tomuto předpisu platnost, sice Ústavní soud přímo nezodpověděl, avšak naznačil, že ne každý vnitřní předpis, který je vydán v rámci organizace a řízení struktury veřejné vysoké školy (např. nařízení rektora či jiné předpisy organizačního typu), je vnitřním předpisem podléhajícím registraci MŠMT. Jen u pro fungování vysoké školy „nejdůležitějších“ vnitřních předpisů je dána povinnost registrace MŠMT podle § 36 odst. 1 zákona o vysokých školách (srov. bod 23 nálezu sp. zn. II. ÚS 2694/24).
22. Ve světle těchto nálezů lze mít za to, že na smlouvu o studiu je třeba pohlížet jako na smlouvu spotřebitelskou a dále, že skutečnost, že předpisy nejsou registrovány u MŠMT, nezpůsobují nutně neplatnost smlouvy, a tudíž ani ujednání o ceně (školeném a dalších poplatcích).
23. Pokud jde o skutkové závěry soudu prvního stupně, odvolací soud je považuje za dostatečné, kdy nebylo sporu, že žalovaná byla studentkou žalované, předmětem sporu jsou poplatky vyplývající z jejího navazujícího dvouletého magisterského studia, kterého žalovaná předčasně zanechala ve druhém ročníku, konkrétně 9. 2. 2023. Žalovaná tvrdila, že si veškeré studijní povinnosti řádně plnila, což však popírala žalobkyně. V průběhu odvolacího řízení žalobkyně setrvala na svém tvrzení, že nedošlo ke splnění podmínek, které umožnily zvýhodněnou cenovou úroveň Standard, a to zisk bodů za studentské a rozvojové aktivity, zisk minimálně 50 % kreditů v každém ročníku studia, dosažení studijního průměru 2,0 ze 100 % zkoušek v rámci předmětů zapsaných v daném ročníku a konečně dosažení minimální docházky 50 % za každý studijní předmět v daném ročníku. Žalobkyně na podporu svých tvrzení odkázala na e-index žalované, z něhož tyto skutečnosti mají vyplývat. Žalovaná je nejprve zpochybnila, následně uvedla, že je považuje za pravdivé a odvolací soud proto vyšel ze skutkového základu, který zjistil soud prvního stupně.
24. Po skutkové stránce soud prvního stupně v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav a odvolací soud dokazování již více nedoplňoval. Žalovaná se podpisem smlouvy o vysokoškolském studiu zavázala k úhradě studijních a administrativních poplatků za celou dobu studia, a to i v případě nepokračování ve studiu. Svým podpisem na dodatku k smluvnímu prohlášení studenta k administraci a podmínkám studia na VŠEM žalovaná stvrdila článek III., který obsahoval podmínky pro poskytnutí cenové úrovně Standard i se závazkem doplacení rozdílu mezi cenovou úrovní Standard a Premium za každý akademický rok či příslušné období a rovněž k úhradě administrativního poplatku, pokud stanovené podmínky nebudou splněny.
25. Odvolací soud považuje tato ujednání za srozumitelná, žalovaná měla možnost se s nimi seznámit, kdy navíc již před magisterským studiem byla studentkou žalobkyně v bakalářském programu, na

který se vztahují stejné vnitřní předpisy. Dle odvolacího soudu není sporu, že žalovaná nesplnila podmínky, které jsou vymezeny v dodatku, tak aby byla zachována cenová úroveň Standard, což je dosažení studijního průměru 2,0 ze 100 % zkoušek zapsaných v daném ročníku, nebo minimálně 50 % kreditů v daném ročníku nebo 50 % docházka, a to za každý zapsaných předmět. Zároveň byly požadovány studentské aktivity. Tím že žalovaná ukončila studium předčasně, nemohla splnit studijní požadavky, jak v docházce, tak i v studijním průměru či zisku kreditů.

26. Otázkou zůstalo, zda vznikla žalované povinnost uhradit doplatek cenové úrovně a administrativní poplatek i poté, co předčasně ukončila studium a dosavadní školné řádně uhradila v plné výši, a zejména, zda tyto poplatky mají charakter sankční.
27. Podle § 1813 o. z. ve znění účinném do 5. 1. 2023 se má za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem. Tato právní úprava účinná v době vzniku smluvního vztahu zajišťovala spotřebitelům zvýšenou ochranu a odvíjela se od dvou znaků: rozporu s požadavkem přiměřenosti a významnou nerovnováhou v právech nebo povinnostech stran. To znamená, že je třeba posoudit nejprve rovnováhu práv a povinností stran a pro případ nerovnováhy v neprospěch spotřebitele posoudit, zda tato nerovnováha je značná či významná. Fakt, že Ústavní soud v rozhodnutí 5. 2. 2025, sp. zn. IV. ÚS 2093/24, posuzoval případ jiné soukromé vysoké školy než žalobkyně, na závaznosti předmětných judikатурních závěrů nic nemění, neboť šlo o obdobný vztah, kdy žalobkyně poskytuje vysokoškolské vzdělání, stejně jako v případě soukromé vysoké školy ve věci posuzované Ústavním soudem, a současně žalovaná je stejně jako stěžovatel fyzickou osobou, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo povolání, tj. spotřebitel. Závěr přijatý v uvedeném nálezu je nadto obecný, a proto se plně uplatní i na vztahy ze smluv o studiu uzavírané mezi žalobkyní a jejími studenty. Proto je-li studentovi soukromé vysoké školy přiznána zvýšená ochrana spotřebitele, je třeba na smluvní vztah mezi ním a soukromou vysokou školou (žalobkyní) aplikovat příslušná ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem podle § 1810 a násl. o. z. se všemi důsledky s tím spojenými. To zahrnuje i posouzení, zda žalobkyně svůj nárok neopírá o zneužívající ujednání ve smyslu § 1813 a 1814 o. z., což žalovaná rovněž namítala od počátku řízení. Tvrdí-li pak žalobkyně, že ve vztahu mezi ní a žalovanou nemohla nastat výrazná nerovnováha práv a povinností v neprospěch žalované (spotřebitele), odvolací soud pro jednotlivé nároky vyplývající ze žaloby dospěl k odlišným závěrům.
28. Pokud jde o nárok vyplývající z doplatku do cenové úrovně Standard v případě nesplnění stanovených podmínek, zde odvolací soud sdílí názor vyslovený soudem prvního stupně i odvolacím soudem v jeho předchozím rozhodnutí. Z dokazování vyplynulo, že žalovaná v druhém ročníku magisterského studia nesplnila, byť jedinou podmínku daného ročníku, která se k cenové úrovni Standard vztahovala, a tudíž jí vznikla na základě podepsaného dodatku povinnost k doplacení rozdílu mezi cenovou úrovní Standard a cenovou úrovní Premium, přičemž tato povinnost platila, i pokud student ukončil studium předčasně. V tomto ujednání odvolací soud neshledal významnou nerovnováhu v neprospěch žalované. Smlouvu podepsovala jako uchazečka o vysokoškolské studium, které již předtím absolvovala bakalářské studium a lze proto předpokládat, že byla schopna textu porozumět. Nesprávný je výklad žalované, že ke splnění studijních podmínek, jak jsou vymezeny v článku 6 Nařízení rektora 01/2015 a i v dodatku k prohlášení studenta, stačilo splnění pouze jedné podmínky. Že je třeba splnit v minimálním rozsahu dané podmínky jako celek, a ne pouze jednu z nich, vyplývá i z textu článku 6 odst. 2 Nařízení. Žalovaná původně studovala v programu Klasik, který vyžadoval přísnější podmínky jak na docházku, tak zisk kreditů. Program Standard již umožnil za zvýšenou cenu školného mírnější

podmínky, a je proto zcela oprávněné požadovat v případě nesplnění podmínek doplatek školného do vyšší úrovně, což vede i k motivaci studenta, aby sjednané podmínky dodržoval.

29. Žalovaná v rozhodném období získala pouze 14 kreditů, přičemž za celý ročník bylo požadováno 60 kreditů (100 %), požadovaná podmínka 50 % kreditů, tj. 30 kreditů tudíž dosažena nebyla. Obdobně nedošlo ke splnění podmínky minimálně 50 % docházky v daném ročníku za každý studijní předmět, kdy tato podmínka nemohla být splněna v důsledku předčasného ukončení studia, kdy žalovaná navštěvovala pouze čtyři ze šesti předmětů. Zbývající dva předměty spadaly již do období, ve kterém žalovaná nestudovala. Skutečnost, že žalovaná již v roce 2023 se studia neúčastnila, žalovaná nesporeovala. Rovněž tak nemohla žalovaná dosáhnout studijního průměru 2,0 ze 100 % zkoušek, které měla zapsány v daném ročníku, když zkoušku složila pouze ze dvou předmětů.
30. Ke splnění podmínek dle žalobkyně mělo patřit i získání bodů za studentské a rozvojové aktivity. Jak však vyplývá z článku 6 Nařízení studentské aktivity, od termínu zahájení studia 10/2021 je jejich plnění nepovinné a je alternativou k podmínkách docházky, studijního průměru a zisku kreditů. Odvolací soud má za to, že na žalovanou se vztahovala úprava účinná od října 2021, když dodatek byl podepsán 2. 11. 2021. Vzhledem k tomu, že studijní podmínky splněny nebyly ani v jednom z kritérií, je však nadbytečné se zabývat tím, zda splnění studentských a rozvojových aktivit mohlo u žalované vést ke splnění podmínek pro cenovou úroveň Standard.
31. Byla to žalovaná, kdo se rozhodl studium ukončit předčasně, žalobkyně byla připravena své povinnosti vyplývající ze Smlouvy o studiu splnit. Odvolací soud nesdílí názor žalované, že došlo k zániku závazku pro nemožnost plnění. K nemožnosti plnění, pokud má za následek zánik závazku, musí dojít z objektivních důvodů, nezávisle na vůli dlužníka, což by v tomto konkrétním případě představovalo např. zánik žalobkyně nebo právní úpravu, která by zakazovala studium na soukromé škole, nikoliv svobodné rozhodnutí žalované ukončit studium.
32. Odvolací soud uzavírá, že pokud jde o povinnost k doplatku rozdílu cenové úrovně Standard a cenové úrovně Premium, který dle ceníku, činí částku 20 000 Kč, je žaloba důvodná. Žalovaná jednala zcela svobodně, jak při podpisu smlouvy a jejího dodatku, tak i v případě ukončení studia, přičemž ze všech smluvních ujednání je zřejmé, že v případě nesplnění stanovených podmínek je třeba rozdíl doplatit, což ostatně platilo i pro školné, které žalovaná zcela uhradila, ač studia předčasně zanechala. V případě částky 20 000 Kč tak odvolací soud žádná znevýhodňující ujednání neshledal a v tomto rozsahu považuje rozsudek soudu prvního stupně za správný.
33. Se soudem prvního stupně se odvolací soud neztotožnil v případě částky 10 000 Kč, která představovala administrativní poplatek vyplývající z Administrativního ceníku. Dle ceníku je pod bodem 0,28 uvedena částka 10 000 Kč za nesplnění podmínek cenové úrovně Klasik a Standard v ročníku, přičemž tento poplatek spadá pod administrativní úkony a služby. Není z něj však zřejmé, co si lze pod tímto úkonem či službou představit, kdy navíc student za nesplnění podmínek cenové úrovně Klasik či Standard již je povinen doplatit cenovou úroveň. Odvolací soud proto tento poplatek považuje za další skrytý poplatek, který je spojován s nesplněním totožného, tedy studijních podmínek cenové úrovně Standard. Takový požadavek ze strany žalobkyně považuje odvolací soud za nemravný a i nepřiměřený, kdy tím, že žalovaná je povinna v důsledku nesplnění podmínek cenové úrovně Standard doplatit do cenové úrovně Premium částku 20 000 Kč se fakticky dostala na tuto úroveň, která však již s žádným administrativním poplatkem není spojena. Odvolací soud z těchto důvodů považuje tento nárok za nedůvodný právě pro rozpor s ochranou žalované jako spotřebitele.

34. Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ohledně částky 10 000 Kč změnil tak, že v tomto rozsahu žalobu zamítl a ve zbytku, tj. ohledně částky 20 000 Kč, jej podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
35. Odvolací soud rozhodl o nákladech nalézacího řízení (§ 224 odst. 2 o. s. ř.), jakož i odvolacího (§ 224 odst. 1 o. s. ř.) tak, že uložil povinnost k náhradě žalované, která byla v řízení převážně neúspěšná (§ 142 odst. 2 o. s. ř.). Jelikož žalobkyně byla úspěšná co do částky 20 000 Kč a neúspěšná co do částky 10 000 Kč, náleží jí náhrada nákladů řízení v rozsahu 33,33 %.
36. Odvolací soud se neztotožnil s argumentem žalované, že se jednalo o tzv. formulářovou žalobu a žalobkyni by tak měla náležet odměna podle § 14b odst. vyhlášky č. 177/1996 Sb., neboť i v případě více žalob podávaných žalobkyní vůči studentům se jedná o typově odlišné nároky, které se v podstatných znacích odlišují.
37. Výše nákladů řízení vedeného před soudem prvního stupně dosáhla 23 222 Kč a tvoří ji náhrada vynaloženého soudního poplatku ve výši 1 200 Kč, mimosmluvní odměna advokáta žalobkyně za 7 úkonů právní služby po 2 300 Kč stanovená z tarifní hodnoty předmětu sporu (§ 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a/, d/, g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů), a to za převzetí a přípravu zastoupení, sepis kvalifikované výzvy k plnění, sepis žaloby, sepis vyjádření ze dne 5. 12. 2023, účast na jednání dne 23. 5. 2024, sepis závěrečného návrhu ze dne 4. 6. 2024, účast na jednání dne 18. 6. 2024, paušální náhrada hotových výdajů připadající na tyto úkony právní služby ve výši 2 100 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), to vše (kromě soudního poplatku) zvýšené o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (tj. 3 822 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř.
38. Výše nákladů odvolacího řízení dosáhla 22 929,50 Kč a tvoří ji mimosmluvní odměna advokáta žalobce za 7 úkonů právní služby po 2 300 Kč (sepis vyjádření k ze dne 8. 8. 2024 odvolání, účast u jednání odvolacího soudu dne 22. 10. 2024, sepis podání ze dne 5. 6. 2025 po rozhodnutí Ústavního soudu, sepis písemného podání ze dne 25. 8. 2025, účast na jednání odvolacího soudu dne 2. 9. 2025, sepis podání na výzvu soudu ze dne 9. 9. 2025 a účast na jednání odvolacího soudu dne 4. 11. 2025) stanovená z tarifní hodnoty předmětu sporu (§ 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. g/, k/ advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů připadající na tyto úkony právní služby ve výši 600 Kč za 2 úkony učiněné do 31. 12. 2024 a ve výši 2 250 Kč za 5 úkonů učiněných po 1. 1. 2025 (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), to vše zvýšené o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (tj. 3 979,50 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř.
39. Soud nepřiznal žalobkyni náhradu za úkony – písemné podání ze dne 17. 10. 2024 a ze dne 31. 10. 2025, které nebyly podány na výzvu soudu a odvolací soud je tak považoval za neúčelné i s ohledem na rozsáhlost ostatních podání. Celková výše nákladů řízení tak dosáhla částky 46 151,50 Kč, z nichž 33,33% představuje částku 15 382,30 Kč.
40. Lhůta ke splnění povinnosti k náhradě nákladů řízení je třídní a běží od právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1, § 167 odst. 2 o. s. ř.); náhrada nákladů řízení se platí do rukou advokáta účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího

soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239, § 240 odst. 1 o. s. ř.).

Praha 4. listopadu 2025

Mgr. Nad'ra Pínová v. r.
předsedkyně senátu